
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Caballero Garcia, Laia; Rambla Marigot, Francesc Xavier, dir. Autoconcepte, autoeficàcia i gènere a la universitat : petita aproximació social a com es relacionen dins del marc social. 2024. (Grau en Sociologia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/300829>

under the terms of the license

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Caballero Garcia, Laia; Rambla Marigot, Francesc Xavier, dir. Autoconcepte, autoeficàcia i gènere a la universitat : petita aproximació social a com es relacionen dins del marc social. 2024. (Grau en Sociologia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/300829>

under the terms of the license

AUTOCONCEPTE, AUTOEFICÀCIA I GÈNERE A LA UNIVERSITAT

PETITA APROXIMACIÓ SOCIAL A COM ES RELACIONEN DINS DEL MARC SOCIAL

Laia Caballero Garcia

Universitat Autònoma de Barcelona

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Francesc Xavier Rambla Marigot

Curs 2024-2025

A la Cereza, Gina, Ilie i Mina per a fer de la carrera una experiència única
A l'Alma per aparèixer i ajudar-me a viure aquest últim any i donar-me el turbo necessari
Per sobre de tot a l'Èrica, per fer de la Sociologia i dels meus últims 6 anys un regal per a la vida.

RESUM

El present estudi, prenent analitzar la relació entre els conceptes socials de gènere, autoconcepte i autoeficàcia acadèmica en els joves que cursen infermeria i enginyeria de telecomunicacions a universitats públiques de Catalunya. Mitjançant anàlisis de caràcter quantitatiu desenvolupades a través de teories d'autors com Talcott Parsons i Bandura, va ser possible identificar si hi havia diferències entre el gènere i l'autoconcepte i l'autoeficàcia acadèmica. Tot i que les anàlisis estadístiques no mostren diferències significatives entre grups, es destaca la complexitat de les dinàmiques sociològiques i la possible influència de factors com l'entorn familiar i social. Les conclusions subratllen la necessitat de considerar una perspectiva interseccional en futures investigacions per comprendre millor les desigualtats, i explorar més a fons la influència dels rols de gènere, agents socialitzadors i la presència de models a seguir en l'autoeficàcia acadèmica.

Conceptes Clau: Gènere, Autoconcepte, Autoeficàcia, Confiança, Rols de gènere, Universitat, Models de Suport, Anàlisi de contingut Qualitatiu.

ABSTRACT

The aim of this study was to analyse the relationship between the social concepts of gender, self-concept and academic self-efficacy in young people studying nursing and telecommunications engineering at public universities in Catalonia. Through quantitative analyses developed through theories by authors such as Talcott Parsons and Bandura, it was possible to identify whether there were differences between gender and academic self-concept and self-efficacy. Although statistical analyses do not show significant differences between groups, the complexity of sociological dynamics and the possible influence of factors such as family and social environment are highlighted. The findings underscore the need to consider an intersectional perspective in future research to better understand inequalities, and to further explore the influence of gender roles, socializing agents, and the presence of role models on academic self-efficacy.

Key Concepts: Gender, Self-concept, Self-efficacy, Trust, Gender Roles, University, Support Models, Qualitative Content Analysis.

TAULA DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ	- 4 -
MARC TEÒRIC	- 5 -
METODOLOGIA	- 12 -
ANÀLISI ESTADÍSTICA	- 13 -
DISCUSSIÓ DELS RESULTATS	- 14 -
CONCLUSIONS	- 16 -
BIBLIOGRAFIA	- 17 -
ANNEX	- 18 -

INTRODUCCIÓ

En la societat actual, sovint ens trobem immersos en debats socials que plantegen reptes i qüestionaments significatius. És freqüent que en aquestes discussions sentim expressions com *"Per favor, que estem ja al segle XXI"* que, tot i ser sorprenents per a mi, reflecteixen la sensació que la gent no és conscient que encara que el temps hagi avançat ràpidament, no vol dir que ho hagi fet en termes de progressos socials i culturals. És així com, malgrat els canvis de mil·lenni i les transicions històriques viscudes, ens hem d'adonar que encara tenim per davant molts desafiaments i desigualtats persistents.

Com a sociòloga, crec fermament que tenim el deure d'explorar aquestes noves maneres de comprendre i abordar els desafiaments de caràcter social. És en aquest sentit, que el meu treball de recerca se centra en dos fonaments de caràcter psicològic que activem quan prenem decisions i orientem les nostres trajectòries acadèmiques i professionals: l'autoconcepte i l'autoeficàcia acadèmica. La meva missió és portar aquests fonaments psicològics al camp social, ja que crec que delimitar-ne l'abast als factors psicològics interindividuals seria un error.

Aquest estudi de camp no només pretén explorar aquests conceptes, sinó que també busca comprendre com el gènere pot influir en la percepció de l'autoconcepte i conseqüentment de l'autoeficàcia acadèmica. És molt freqüent que els estereotips de gènere limitin entre d'altres la confiança i les expectatives dels individus, especialment en entorns acadèmics i, per tant, el nostre objectiu no només és comprendre aquesta dinàmica, sinó també proporcionar evidències que puguin conduir a futures polítiques més equitatives dins de les institucions acadèmiques.

En resum, en aquest treball investigarem les relacions socials en què les estudiants construeixen els seus autoconceptes i autoeficàcies acadèmiques a l'hora de decidir el següent pas d'estudis superiors, en aquest cas als graus universitaris, amb un enfocament particular en gènere. Aquesta anàlisi no només contribuirà a una millor comprensió de les dinàmiques psicològiques i socials que influeixen en les trajectòries educatives, sinó que també pot proporcionar perspectives valuoses per a promoure una cultura d'igualtat de gènere a les universitats i més enllà.

Així doncs, aquesta última investigació meva dins de la Universitat Autònoma de Barcelona aspira a abordar temes crucials en la comprensió dels factors que influeixen en les decisions acadèmiques i professionals dels individus, amb la finalitat última de promoure una societat més equitativa i inclusiva.

Les recerques que s'han redactat en educació i socialització en els últims anys arreu del món han demostrat que existeix una relació contundent entre el gènere, el desenvolupament de l'autoconcepte i la percepció de l'autoeficàcia en els estudiants, sobretot a l'hora d'incorporar-se en estudis d'educació superior. Aquestes relacions de gènere, enraonades en estructures socials i culturals, poden condicionar les creences i les actituds dels individus respecte a les seves pròpies capacitats i habilitats acadèmiques i, conduir a una distribució desigual d'autoeficàcia i autoconcepte entre homes i dones. En aquí, intentarem seccionar els tres conceptes principals d'aquest treball de camp, i doncs analitzar de quina manera podem relacionar-les en l'àmbit social.

Per desenvolupar el concepte de GÈNERE, ens aproximarem a la teoria de Talcott Parsons, basada en l'estructura social. Segons T.P., la societat s'organitza al voltant d'institucions fonamentals com la família i el mercat laboral, i el gènere juga un paper crucial en la forma en com aquestes institucions funcionen. Parsons suggereix que hi ha una divisió del treball basada en el gènere, on certes activitats i rols s'assignen predominantment a homes o dones: tradicionalment se suposava que els homes eren els proveïdors econòmics i ocupaven rols de lideratge en l'àmbit públic, mentre que les dones s'ocupaven del treball domèstic i cuidaven la família en l'àmbit privat. Aquesta divisió de treball social ha generat un producte de socialització que ha afectat fins a l'actualitat. Com s'ha pogut analitzar en estudis sobre l'àmbit de carreres superior, les dones són diferents respecte als homes en quant la seva conducta vocacional, ja que elles veuen més limitades les seves oportunitats a l'hora d'acomplir certes activitats i és per això que desenvolupen una menor autoeficàcia acadèmica (Hackett & Betz, 1981). D'aquesta manera es redueixen les seves opcions a carreres més masculinitzades, cap a rols i ocupacions tradicionalment femenins. També perceben una sèrie de barreres tal com la dificultat de compatibilitzar la professió amb la maternitat, les subestimacions i fins i tot la discriminació cap a elles (Mohazem, Ghanem, Hemieh & Shoujaa, 2019). Aquesta distribució desigual pot tenir a la llarga conseqüències molt importants en àmbits de caràcter psicològics, econòmics i socials: una força de treball inclusiva i diversa pot ser més innovadora i productiva; i una major presència de dones en àrees masculinitzades pot representar un gran desenvolupament, no només de justícia i equitat sinó també social i motivacional per l'autoconcepte del gènere femení.

Entenem L'AUTOCONCEPTE com un aspecte crucial per al desenvolupament personal i psicològic, ja que és la manera en la qual una persona es veu i es valora a si mateixa. Segons Cardenal i Fierro (2003), l'autoconcepte és el conjunt de judicis, tant descriptius com avaluatius, que una persona té sobre si mateixa com són les habilitats, les qualitats i les capacitats pròpies.

Això significa que l'autoconcepte no només implica una visió objectiva de les característiques d'una persona, sinó també una valoració subjectiva d'aquestes característiques. Factors com els èxits i els fracassos experimentats, les comparacions amb altres persones, les opinions dels altres i les expectatives socials poden influir en l'autoconcepte d'una persona. Per exemple, si una persona experimenta èxits repetits en una determinada àrea de la seva vida, és probable que tingui una percepció positiva de les seves habilitats en aquest àmbit. En canvi, els fracassos repetits poden minvar la confiança en un mateix i conduir a una percepció negativa de les mateixes capacitats. És per tot això que l'autoconcepte és una part integral de la identitat i el benestar psicològic d'una persona; La manera en què una persona es veu i es valora a si mateixa pot influir en diverses àrees de la seva vida, incloent-hi l'acadèmic, el personal i el social. És important comprendre els factors que influeixen en el desenvolupament de l'autoconcepte i com aquest afecta el comportament i el benestar de les persones. Una de les àrees en què l'autoconcepte és particularment rellevant és en l'àmbit acadèmic. Com assenyalen Garaigordobi i Durà (2006), l'autoconcepte està estretament relacionat amb l'autoestima i, en conseqüència, pot influir en l'autoeficàcia acadèmica.

L'AUTOEFICÀCIA ACADÈMICA fa referència a la confiança d'una persona en les seves capacitats a l'hora de dur a terme determinades tasques i assolir els seus objectius acadèmics. Aquesta confiança es relaciona amb les percepcions personals sobre les seves habilitats, competències i recursos per afrontar els reptes que es presenten en la seva vida quotidiana, i no és un tret estable, sinó un conjunt dinàmic de judicis associats a un domini d'execució (Lent, 2005). En el context educatiu, l'autoeficàcia és un factor determinant en la presa de decisions dels estudiants sobre el seu futur acadèmic: Aquells estudiants que perceben una major autoeficàcia estan més disposats a buscar nous coneixements i afrontar nous reptes, com també tenir aspiracions més altes. Això pot conduir a un aprenentatge més profund i significatiu, ja que estan més disposats a assumir desafiaments i a superar obstacles en el camí cap al seu desenvolupament personal i professional. Aquest concepte també es pot relacionar amb les expectatives de resultat, enteses com els resultats esperats d'un curs d'acció particular (Bandura, 1977). Aquesta suma determina els interessos, respecte de diferents ocupacions i activitats de carrera (Lent & Brown, 2006; Lent et al., 2002). A partir de la repetició de pràctiques, els nens i adolescents desenvolupen les seves habilitats, adopten estàndards d'acompliment i es formen idees sobre les seves capacitats i de les conseqüències de les seves accions (Lent et al., 2002). És més probable que l'interès per una activitat sorgeixi i es mantingui quan la persona es vegi a si mateixa com a competent en una activitat i a més anticipi que obtindrà resultats valuosos realitzant-la, és a dir, tingui expectatives de resultat positives i se senti auto eficaç (Lent, 2005).

DISSENY TEÒRIC

Per al disseny teòric s'han desglossat els conceptes de gènere, autoconcepte i autoeficàcia acadèmica en diverses dimensions i indicadors per capturar la complexitat d'aquestes variables, proporcionar una visió més completa dels factors que poden influir en les decisions acadèmiques dels estudiants i, poder obtenir de manera òptima una base per al marc pràctic de l'estudi.

En el cas del gènere, s'ha identificat dimensions que es basen en la comprensió de com la percepció i les expectatives de gènere poden influir en el comportament i les actituds dels individus en l'entorn acadèmic. Pel que fa a l'autoconcepte, s'ha desglossat en aspectes clau sobre la manera en com les persones es veuen a elles mateixes i com perceben les seves pròpies habilitats i qualitats en diferents contextos. I finalment, en relació amb l'autoeficàcia acadèmica, s'han definit dimensions que capturen la percepció dels estudiants sobre la seva capacitat per fer front als reptes acadèmics, gestionar la seva pròpia carrera i confiar en les seves habilitats i coneixements en l'àrea d'estudi.

Cal destacar que, en aquest context, s'ha limitat a mesurar únicament el gènere dels participants sense tenir en compte altres variables com classe o ètnia. La decisió es va donar seguint les dades de l'estudi *AQU CATALUNYA "La satisfacció dels graduats i graduades de les universitats catalanes"* de l'any 2021. En aquest s'estima que la feminització es generalitzada en tots els àmbits universitaris excepte als estudis d'enginyeries, on el percentatge es redueix a un 25%. És per això que s'ha volgut centrar aquest treball en dos graus universitaris que presentin un percentatge de feminització molt diferent, en aquest s'ha escollit infermeria amb una gran feminització i enginyeria de telecomunicacions amb un nivell de feminització més baix a la mitjana. Amb tot això es podrà permetre explorar amb més detall i amplificar les diferències observades sobre com el gènere pot influir en l'autoconcepte i l'autoeficàcia en l'àmbit acadèmic universitari.

Aquest enfocament més concret ens permetrà obtenir una comprensió més precisa del paper que juga el gènere en la formació de les actituds i les percepcions dels estudiants respecte a les seves capacitats acadèmiques i les seves decisions de carrera i explorar amb més detall i les diferències sobre com el gènere pot influir en l'autoconcepte i l'autoeficàcia en l'àmbit acadèmic universitari.

VARIABLES	DIMENSIONS	INDICADORS
GÈNERE	- Femení - Masculí	- Autopercepció del gènere - Expectatives socials respecte als rols de gènere - Participació en tasques i responsabilitats tradicionalment associades amb el gènere
AUTOCONCEPTE	- Seguretat Personal - Interaccions socials - Autoavaluació i reconeixement de capacitats	- Percepció de seguretat en situacions diverses. - Confiança en les pròpies decisions i capacitats. - Capacitat per mantenir la calma en moments emocionalment desafiants. - Hàbit de cultivar relacions de confiança amb els altres. - Tendència a comparar-se amb altres persones en diversos aspectes de la vida personal. - Nivell de comoditat en participar en grups on el gènere és minoritari. - Valoració de les pròpies habilitats i qualitats individuals. - Reconeixement i apreciació de les capacitats pròpies enfront dels obstacles. - Percepció de superioritat o inferioritat respecte a altres persones de la mateixa edat.
AUTOEFICÀCIA ACADÈMICA	- Gestió de desafiaments acadèmics - Autonomia i Planificació - Confiança en habilitats acadèmiques	- Ús de estratègies per superar dificultats en els estudis. - Confiança en la capacitat per afrontar els reptes acadèmics. - Comoditat en expressar opinions i participar en debats acadèmics. - Clarificació dels objectius personals i acadèmics. - Capacitat per establir i seguir un pla de treball detallat. - Sentit d'autonomia en la elecció de la carrera i en la gestió de les tasques acadèmiques. - Seguretat en les pròpies habilitats i coneixements en l'àrea d'estudi. - Convicció que es poden complir les exigències acadèmiques de la carrera. - Domini dels conceptes i tècniques fonamentals de l'especialitat.

Aquesta investigació té com a objectiu principal explorar les relacions entre l'autoconcepte, el gènere i l'autoeficàcia acadèmica entre els joves universitaris, amb un enfocament especial en la seva influència en la selecció de carrera universitària. Els objectius generals i específics d'aquesta investigació són els següents

OBJECTIUS GENERALS

Determinar les diferències de gènere que hi ha a l'hora de parlar de l'autoconcepte i com aquestes afecten en l'autoeficàcia acadèmica dels joves universitaris en relació amb els seus estudis i/o futur laboral.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

1. Desglossar de manera teòrica els conceptes d'autoconcepte i autoeficàcia acadèmica, en el marc educatiu, així com el concepte de gènere i les seves implicacions socials.
2. Analitzar com tots aquests funcionen socialment i explorar la seva interrelació en l'àmbit acadèmic.
3. Verificar si existeixen diferències d'autoconcepte i d'autoeficàcia acadèmica en funció del gènere i, en cas afirmatiu, identificar-les.
4. Determinar les relacions entre els tres conceptes en estudiants universitaris d'enginyeria i infermeria
 - a. Seguint l'estudi *AQU CATALUNYA* ja especificat anteriorment, s'ha volgut escollir una carrera on si hi ha feminització com és la infermeria i un on la feminització sigui menor a la mitjana. En aquest cas s'ha escollit l'enginyeria de telecomunicacions.

PREGUNTA

Seguint l'últim paràgraf redactat, la decisió d'utilitzar aquests dos graus, és per la diferència de polarització i així entendre com els rols de gènere influeixen en com els joves es veuen a si mateixos dins i fora l'àmbit acadèmic. És crucial comprendre aquesta dinàmica per abordar les desigualtats de gènere a l'educació superior i en el món laboral. És per això que la pregunta del treball queda redactada de la següent manera:

Com influeix la construcció social dels rols de gènere en l'autoconcepte, i per tant a l'autoeficàcia acadèmica als joves a l'hora d'escollir la seva carrera universitària?

HIPÒTESIS

Les hipòtesis inicials es basen en una sòlida fonamentació teòrica que vincula el gènere, l'autoconcepte i l'autoeficàcia acadèmica amb les teories i investigacions existents dins del marc educatiu.

H1 Hi ha una relació significativa entre l'autoconcepte i el gènere, el qual influeix en les la percepció acadèmica dels joves

Seguint la teoria de Parsons que sosté que la societat tendeix a assignar rols específics a homes i dones, desenvolupem la **HIPÒTESIS 1** que, si des d'una edat primerenca les persones aprenen quins comportaments, habilitats etc. es consideren apropiats per a cada gènere, també pot dir que podem trobar una relació significativa envers l'autoconcepte. Per exemple, aquells estudiants que s'identifiquen amb rols de gènere tradicionalment associats amb les carreres universitàries que emparen aquests rols, poden mostrar una major confiança a diferència d'aquells que no s'ajusten a les normes socials i experimentar així un autoconcepte acadèmic més baix.

H2 Hi ha una relació significativa entre l'autoeficàcia acadèmica i el gènere, la qual influeix en les decisions de carrera dels joves.

Seguint també amb la teoria de Parsons esmentada anteriorment, unirem la teoria de l'autoeficàcia de Albert Bandura que sosté que la confiança en les pròpies capacitats influeix en l'èxit en la consecució d'objectius personals. Desenvolupem la **HIPÒTESIS 2**, on l'autoeficàcia acadèmica que pot estar influïda pel gènere. Per exemple, si les dones perceben que se'ls valora menys en àrees acadèmiques com les ciències o l'enginyeria, podrien mostrar una autoeficàcia acadèmica més baixa en aquestes àrees en comparació amb els homes.

H3 El gènere femení tendeixen a percebre una autoeficàcia acadèmica de nivell més baix respecte als homes.

A partir de la recerca que ha mostrat discrepàncies en les percepcions i expectatives de gènere relacionades amb l'educació i la carrera professional, desenvolupem la **HIPÒTESI 3** on es suggereix que les dones podrien percebre una autoeficàcia acadèmica de nivell més baix respecte als homes, especialment en àrees tradicionalment dominades per aquests últims. Els estereotips de gènere, transmesos mitjançant els processos de socialització primària i secundària, es poden percebre com una clara barrera per escollir carreres com la enginyeria.

H4 Els estudiants d'enginyeria presenten un nivell d'autoeficàcia més elevat en comparació amb els estudiants d'infermeria.

Amb la **HIPOTESI 4**, suggerim que els estudiants d'enginyeria podrien presentar un nivell d'autoeficàcia acadèmica més elevada en comparació als estudiants d'infermeria. Aquesta diferència pot ser influïda per les percepcions socials dels rols de gènere (alta masculinització) en aquests camps específics, així com per la presència de models a seguir i les expectatives socials associades amb cada professió.

H5 La participació en rols de gènere tradicionalment associats amb habilitats específiques pot afectar la confiança en les pròpies capacitats i, per tant, en la selecció de carreres universitàries.

El raonament social donat per agents socials primaris i secundaris sobre característiques que serien “pròpies” d'homes i dones porten a una interiorització pròpia que s'acaba tornant natural (Broadley, 2015); És en aquí on la **HIPOTESI 5** suggereix que la participació en rols de gènere tradicionalment associats pot afectar la confiança en les capacitats pròpies i, influir en la selecció de carreres universitàries. «En cuanto a constatación de diferencias, surge la idea de que las mujeres no tienen tanta confianza como los hombres¹»

H6 La manca de models a seguir o de suport en certes àrees acadèmiques pot minvar la confiança en les pròpies capacitats dels individus, especialment entre aquells que pertanyen a grups marginats per raó de gènere.

Amb aquesta ultima **HIPÒTESI 6** és planteja que la manca de models a seguir o de suport en certes àrees acadèmiques pot minvar la confiança en les pròpies capacitats dels individus. Aquesta manca de representació i suport pot ser especialment destacada entre aquells que pertanyen a grups marginats per raó de gènere, com les dones en àrees dominades per homes o viceversa.

En aquest apartat, s'han plantejat diverses hipòtesis basades en una fonamentació teòrica, amb l'objectiu d'identificar els possibles efectes del gènere en la percepció i la confiança en les pròpies capacitats acadèmiques. Les hipòtesis s'han formulat a partir d'estudis que han demostrat discrepàncies de gènere en àmbits com l'educació i la carrera professional. Els casos extrems, com la comparació entre estudiants d'enginyeria i estudiants d'infermeria, s'han emprat per aïllar millor l'impacte del gènere en l'autoeficàcia acadèmica, destacant possibles diferències significatives entre camps d'estudi tradicionalment associats amb un gènere específic.

¹ Carrasco Salazar, E., & Valenzuela Vidal, D. (2021). *Mujeres que eligen ciencias: autoeficacia, expectativas de resultado, barreras y apoyos percibidos para la elección de carrera universitaria*. *Calidad en la Educación*, página 280

METODOLOGIA

La metodologia del meu treball de camp està dissenyada amb una orientació de caràcter quantitativa, on l'objectiu principal és recopilar i analitzar dades numèriques per aportar una comprensió estructurada i mesurable als fenòmens que vull investigar. Els participants seran estudiants residents a Catalunya, amb edats compreses entre els 18 i els 25 anys, que han cursat o estan cursant un grau universitari d'enginyeria de telecomunicacions o infermeria en universitats públiques i catalanes. Tot i que a la cerca es demanarà la participació de totes les estudiants per a garantir una mostra representativa i una anàlisi completa, l'observació de dades significatives s'obtindrà de perfils d'estudiants on són minoria en termes de gènere (és a dir, nois en el grau d'infermeria i noies en el grau d'enginyeria de telecomunicacions).

La decisió de limitar el qüestionari a mesurar únicament el gènere ens permetrà simplificar el procés de recollida de dades i assegurar que el qüestionari sigui més curt per a mantenir l'atenció dels participants i obtenir un nombre suficient de respostes. Tenint en compte la importància de la participació dels estudiants en la investigació, era crucial dissenyar un qüestionari que fos concís i fàcil de completar per tal de minimitzar les possibles barreres a la participació i garantir la recollida d'unes dades representatives.

Per a la recopilació de dades, es faran servir enquestes quantitatives on s'utilitzarà l'escala Likert; aquesta avaluarà el nivell de concordança o desacord dels estudiants respecte a diversos temes: respostes que varien des de "totalment en desacord" fins a "totalment d'acord", mitjançant una graduació de cinc punts². Amb aquesta metodologia s'espera obtenir una base sòlida per a l'anàlisi i la interpretació de les dades recollides i poder oferir una visió estructurada i mesurable dels fenòmens sotmesos a investigació. Aquest enfocament permetrà una comprensió més precisa i detallada dels factors principals designats en aquest treball de camp.

Per a realitzar el guió de l'enquesta s'ha dissenyat una sèrie de preguntes agrupades en l'autoconcepte i l'autoeficàcia acadèmica. Els següents dubtes abordaran l'autoconcepte des de la seguretat en un mateix en situacions diverses fins a la valoració de les mateixes capacitats i, d'altra banda, preguntes diverses sobre l'autoeficàcia acadèmica que van des de la capacitat per a superar els desafiaments acadèmics fins a la gestió dels recursos d'estudi i la planificació del treball. Amb aquest conjunt de preguntes, es busca comprendre més profundament la percepció dels individus sobre ells mateixos en relació amb els seus estudis i sobre els factors que influeixen en el rendiment i el benestar dels estudiants universitaris.

² Aquesta elecció es basa en la validesa i la fiabilitat demostrades en estudis previs, tal com s'ha indicat en investigacions com la de Morales (1988), que donen suport a l'ús d'aquesta metodologia per aquest tipus d'estudis.

ANÀLISI ESTADÍSTICA

A1 ANÀLISI: GÈNERE VS. AUTOEFICÀCIA

En la figura 1 (*veure'ls tots al annex*) els anàlisis no mostren diferències significatives entre els grups en termes d'autoeficàcia. El valor de p (0,568381731) és considerablement major que el nivell de significança típic (0,05), la qual cosa suggereix que la diferència podria ser el resultat de l'atzar. Tot i que la mitjana del Grup 2 és lleugerament superior (3,65) al Grup 1 (3,47826087), aquesta diferència no és estadísticament significativa. Per tant, no podem concloure que hi hagi una diferència significativa entre els grups.

A2 ANÀLISI 2: GÈNERE VS. AUTOCONCEPTE

En la figura 2 els anàlisis no mostren diferències significatives entre els grups en termes d'autoconcepte. El valor de p (0,448936542) és major que el nivell de significança típic (0,05), per tant, la diferència observada entre els grups podria ser el resultat de l'atzar. Tot i que la mitjana del Grup 1 és lleugerament superior (3,673913043) al Grup 2 (3,45), aquesta diferència no és estadísticament significativa i per tant, no podem afirmar que hi hagi una diferència significativa entre els grups.

A3 ANÀLISI 3: CONFIANÇA VS. GÈNERE

En la figura 3 els anàlisis no mostren diferències significatives entre els grups en termes de confiança. El valor de p (0,786572838) és major que el nivell de significança típic (0,05), la qual cosa suggereix que la diferència podria ser aleatòria. Tot i que la mitjana del Grup 1 és lleugerament superior (3,326086957) al Grup 2 (3,25), aquesta diferència no és estadísticament significativa. Per tant, no podem concloure que hi hagi una diferència significativa entre els grups en funció dels resultats.

A4 ANÀLISI 4: AUTOEFICÀCIA VS. CARRERA

En la figura 4 els anàlisis no mostren diferències significatives entre els grups en termes d'autoeficàcia. Tot i que la diferència en les mitjanes suggereix que el Grup 2 tendeix a obtenir una puntuació superior (3,75) en comparació amb el Grup 1 (3,342105263), els resultats de l'anàlisi estadístic no es consideren com a una diferència significativa. Per tant, no podem concloure de manera definitiva que hi hagi una diferència real i significativa entre els grups en termes d'autoeficàcia.

A5 ANÀLISI 5: CONFIANÇA VS. CARRERA

En la figura 5 els resultats no mostren diferències significatives entre els grups en termes de confiança. Tot i que la mitjana del Grup 2 és superior (3,5) en comparació amb el Grup 1 (3,157894737), aquesta diferència no aconsegueix significança estadística. No obstant això, la diferència en les mitjanes podria tenir importància pràctica, tot i que no és estadísticament significativa.

DISCUSSIÓ DELS RESULTATS

En aquesta secció, explorarem els resultats obtinguts en l'estudi i els interpretarem en relació amb les hipòtesis inicials i la literatura existent. Analitzarem les tendències observades, les discrepàncies entre els grups i les possibles implicacions d'aquests resultats en la comprensió del fenomen estudiat i en la presa de decisions pràctiques.

- A1 **Gènere vs. Autoeficàcia:** Els resultats de l'estudi no mostren diferències significatives entre els gèneres en termes d'autoeficàcia. Tot i que la mitjana del grup femení és lleugerament inferior a la del grup masculí, aquesta diferència no és estadísticament significativa, indicant que altres factors podrien influir en l'autoeficàcia més que el gènere. Això suggereix que, encara que hi hagi percepcions socials que podrien influir en les expectatives d'autoeficàcia, aquestes no es reflecteixen en diferències mesurables en aquest estudi específic. Cal considerar la possibilitat que les intervencions educatives i de suport podrien estar ja reduint aquestes diferències, o bé que altres variables, com ara l'entorn familiar o escolar, tinguin un impacte més significatiu en la construcció de l'autoeficàcia.
- A2 **Gènere vs. Autoconcepte:** Els resultats suggereixen que no hi ha diferències significatives en l'autoconcepte entre gèneres. Malgrat una lleugera diferència a favor del grup femení, aquesta diferència no és estadísticament significativa, insinuant que altres aspectes podrien ser més rellevants en la formació de l'autoconcepte que el gènere. Aquesta troballa és coherent amb estudis que assenyalen que l'autoconcepte és una construcció influenciada per una varietat de factors, incloent-hi l'entorn social i acadèmic, les experiències personals i les interaccions amb els companys i els professors.
- A3 **Confiança vs. Gènere:** No s'observen diferències significatives entre els gèneres en termes de confiança. Tot i que hi ha una lleugera variació en les puntuacions, aquesta diferència no és estadísticament rellevant, suggerint que altres factors podrien tenir un paper més determinant en la confiança personal que el gènere. Això pot indicar que la confiança no està directament associada al gènere, sinó més aviat a altres factors com ara l'experiència prèvia, el suport social i acadèmic, i les oportunitats de desenvolupament personal i professional.
- A4 **Autoeficàcia vs. Carrera:** No es troben diferències significatives en l'autoeficàcia entre les diferents carreres. Malgrat una tendència cap a una autoeficàcia lleugerament més elevada en l'enginyeria de telecomunicacions, aquesta diferència no és estadísticament significativa, indicant que altres factors podrien influir més. Això és important perquè suggereix que l'autoeficàcia no està necessàriament condicionada per la carrera triada, sinó que altres elements, com el context educatiu, el suport institucional i les experiències personals, podrien jugar un paper més crucial.

- A5 **Confiança vs. Carrera:** No s'observen diferències significatives en la confiança entre les diferents carreres. Tot i que hi ha una discreta variació en les puntuacions, aquesta diferència no assoleix significança estadística, insinuant que altres aspectes podrien tenir una influència més notable en la confiança dels individus que la carrera triada. Això posa en relleu la complexitat de la confiança com a constructe psicològic que pot estar influenciat per múltiples factors, incloent-hi les interaccions socials, les expectatives personals i les experiències educatives.

Un cop observats les diverses anàlisis podem observar que tot i que la selecció d'infermeria s'ha tornat més exigent, la matrícula continua sent majoritàriament femenina. Aquesta tendència reflecteix i reforça el principi de gènere de Parsons que estableix que existeixen patrons històrics i socials que associen certes professions amb el gènere femení. Tot i que la percepció d'infermeria com una carrera de prestigi inferior està canviant, encara poden persistir estigmes socials que influeixen en la confiança i l'autoeficàcia dels estudiants d'infermeria, en comparació amb altres carreres considerades més prestigioses o masculinitzades, com l'enginyeria. Els resultats mostren que, tot i una aparent igualtat en els resultats acadèmics entre gèneres, és crucial reconèixer els biaixos estructurals que poden afectar les percepcions i actituds dels estudiants envers les seves pròpies capacitats i elecció de carrera. Això destaca la necessitat de considerar amb més profunditat la complexitat del concepte de gènere en l'àmbit acadèmic i no assignar-li tota la responsabilitat social. En particular, les noies poden experimentar una percepció diferent de l'autoeficàcia acadèmica en comparació amb els seus companys masculins, especialment en àrees com les ciències. Aquest fenomen subratlla la importància d'entendre com els processos psicològics es manifesten en contextos específics i com poden ser influïts per dinàmiques de gènere i expectatives socials. Encara que l'estudi no hagi mostrat evidències clares i significatives sobre les diferències d'autoconcepte, autoeficàcia i confiança entre gèneres i graus universitaris, això no implica necessàriament l'absència d'aquestes desigualtats.

CONCLUSIONS

A través d'aquesta recerca, hem explorat les relacions entre gènere, autoconcepte i autoeficàcia acadèmica en el context de la selecció de carrera universitària. Malgrat els esforços per comprendre aquestes dinàmiques, els resultats no han revelat evidència clara de desigualtats interseccionals entre gènere i altres variables com la carrera universitària, l'autoconcepte o l'autoeficàcia acadèmica. Tanmateix, això no implica necessàriament la inexistència d'aquestes desigualtats, sinó més aviat la complexitat de les dinàmiques sociològiques que poden requerir una exploració més profunda i una consideració més exhaustiva en altres aspectes de caràcter social.

És important reconèixer que la recerca en aquest àmbit pot ser limitada per diversos factors, com la naturalesa de les mostres utilitzades, la metodologia de recollida de dades i la definició de les variables. En aquest estudi, ens hem limitat a mesurar únicament el gènere dels participants, sense tenir en compte altres variables com classe o ètnia, per centrar-nos específicament en dos graus universitaris molt polaritzats per gènere i per garantir que el qüestionari fos prou curt per obtenir un nombre suficient de respostes. Les futures investigacions podrien considerar més profundament les interseccions entre gènere i altres variables socials com són els agents de socialització, hàbitus... per comprendre millor com les dinàmiques de poder i les estructures socials influeixen en les experiències individuals i les eleccions de carrera. Tot i que aquest enfocament ens ha permès una visió específica d'aquestes dinàmiques, és important reconèixer les seves limitacions i la necessitat de futures investigacions més exhaustives. Una lliçó important que es deriva d'aquesta recerca és la necessitat de considerar les interseccionalitats en l'abordatge de les desigualtats socials. Les polítiques públiques i les intervencions han de ser sensibles a les diverses realitats individuals i considerar els múltiples factors que influeixen en les experiències de les persones. Això implica una comprensió més profunda de les interseccions entre gènere, classe, raça, orientació sexual i altres dimensions socials per garantir un abordatge equitatiu i inclúsiu de les desigualtats.

En conclusió, tot i que aquest estudi no ha proporcionat una clara evidència de desigualtats basades en el gènere en relació amb l'autoconcepte i l'autoeficàcia acadèmica, subratlla la necessitat d'explorar aquestes dinàmiques amb més detall i considerar altres variables i interseccions que poden influir en aquestes relacions. Les investigacions futures han de continuar abordant aquestes qüestions amb una perspectiva interseccional per promoure una comprensió més completa i precisa dels processos socials i educatius.

Pel que fa a les futures línies de recerca, es podria considerar investigar si les noies que trien infermeria ho fan perquè són excel·lents estudiants o per altres raons relacionades amb les expectatives socials i els rols de gènere. A més, seria interessant explorar el fenomen de la masculinització de l'enginyeria i com aquest pot influir en l'autoafirmació dels estudiants masculins en aquest camp. Finalment, una anàlisi més detallada dels nivells d'autoconcepte i autoeficàcia acadèmica podria proporcionar coneixements sobre la variabilitat d'aquestes variables entre els estudiants i si hi ha algun patró o tendència que mereixi una atenció especial en investigacions futures. Això podria ajudar a entendre millor les dinàmiques subjacents que influeixen en la percepció i el comportament dels estudiants universitaris en relació amb els seus estudis i futures carreres. La presència de models a seguir en totes les àrees socials, així com el suport i l'encoratjament dels mentors i les comunitats acadèmiques, poden ser crítics per a fomentar la confiança, l'autoeficàcia acadèmica i influir en les decisions de carrera i en èxit acadèmic de tots els joves estudiants.

BIBLIOGRAFIA

1. Carrasco Salazar, E., & Valenzuela Vidal, D. (2021). Mujeres que eligen ciencias: autoeficacia, expectativas de resultado, barreras y apoyos percibidos para la elección de carrera universitaria. *Calidad en la Educación*, (54), 271-302.
2. Navarro-Guzmán, C., & Casero-Martínez, A. (2012). Análisis de las diferencias de género en la elección de estudios universitarios.
3. La satisfacció dels graduats i graduades de les Universitats catalanes 2021. (2021). [Conjunto de datos; AQU CATALUNYA]. <https://www.aqu.cat/ca/doc/Estudis/satisfaccio-titulats/La-Satisfaccio-dels-graduats-i-graduades-de-les-universitats-catalanes-2021>
4. Burgos, A. V., & Urquijo, P. A. (2012). Niveles de autoconcepto, autoeficacia académica y bienestar psicológico en estudiantes universitarios de la ciudad de Temuco. *Salud & sociedad*, 3(2), 131-150.
5. Alegre, A. A. (2014). Autoeficacia académica, autorregulación del aprendizaje y rendimiento académico en estudiantes universitarios iniciales. *Propósitos y representaciones*, 2(1), 79-120.
6. Domenech, B. D., Monteagudo, M. C. M., Rodríguez, J. R., & Sánchez, R. E. (2019). La autoeficacia académica y la inteligencia emocional como factores asociados al éxito académico de los estudiantes universitarios. *Gestión de las personas y tecnología*, 12(35), 46-60.
7. Valdebenito, M. A. B. (2017). Autoeficacia y vivencias académicas en estudiantes universitarios. *Acta Colombiana de Psicología*, 20(1), 266-274.
8. Rocha Sánchez, T. E., & Ramírez De Garay, R. M. (2011). Identidades de género bajo una perspectiva multifactorial: Elementos que delimitan la percepción de autoeficacia en hombres y mujeres. *Acta de investigación psicológica*, 1(3), 454-472.
9. Gámez, E., & Marrero, H. (2000). Metas y motivos en la elección de la carrera de psicología. *Revista Electrónica de Motivación y Emoción*, 3(5-6), 29-31.
10. Sikora, J., & Pokropek, A. (2011). Gendered career expectations of students: Perspectives from PISA 2006
11. Gallo, C., González, C., & Salinero, J. J. (2010). Estudio comparativo de las motivaciones, percepciones y expectativas de futuro entre estudiantes de CCAFD, de la Universidad Camilo José Cela (España) y la Universidad de Hertfordshire (Inglaterra). *Journal of Sport and Health Research*, 2(3), 253-260

ANNEX NÚMERO 1

PREGUNTAS SOBRE EL AUTOCONCEPTO

1. Me considero una persona firme y constante en mi vida.
2. Soy una persona segura de mí misma en la mayoría de las situaciones.
3. Valoro la racionalidad como un aspecto importante en la toma de decisiones en mi vida diaria.
4. La lógica es fundamental para mí en la resolución de problemas.
5. Las personas tienden a confiar en mí fácilmente.
6. En situaciones emocionalmente desafiantes, mantengo la calma y el control.
7. Cultivo relaciones de confianza con los demás.
8. A menudo me encuentro comparándome con otras personas en diversos aspectos de mi vida personal.
9. Reconozco y valoro mis propias capacidades individuales.
10. Me siento cómodo/a participando en grupos donde mi género es minoritario.
11. Expreso mis ideas con claridad y seguridad, incluso cuando estoy en desacuerdo con otras personas.
12. Considero que mi vida es mejor que la de la mayoría de las personas de mi edad.
13. Enfrento los obstáculos y dificultades que surgen en mi camino hacia mis metas y objetivos.

PREGUNTAS SOBRE LA AUTOEFICACIA ACADÉMICA

14. Empleo estrategias para seguir estudiando a pesar de las dificultades que puedan surgir, como exámenes o tareas exigentes.
15. Me siento confiado en mi capacidad para superar los desafíos académicos que enfrento.
16. Me siento cómodo al expresar mis opiniones y participar en discusiones en clase.
17. Me siento seguro de mis habilidades y conocimientos en mi área de estudio.
18. Creo que puedo cumplir con las demandas académicas de mi carrera.
19. Considero que mis métodos de estudio son suficientes para lograr buenos resultados académicos.
20. Me gusta realizar y participar en los trabajos en equipo.
21. Pienso que tengo la capacidad para comprender bien y con rapidez una materia.
22. No me importa que los profesores sean exigentes y duros, pues confío en mi propia capacidad académica.
23. Tengo claros mis principales objetivos y propósitos al estudiar en la universidad.
24. Me resulta sencillo establecer y seguir un plan de trabajo detallado para gestionar mis tareas académicas y cumplir con los plazos establecidos.
25. Me siento seguro/a en mi dominio de los conceptos y técnicas fundamentales de mi especialidad, lo que me permite abordar los desafíos académicos con confianza y eficacia.
26. Considero que la elección de mi carrera ha sido completamente personal y autónoma, basada en mis intereses, habilidades y metas individuales.

ANNEX NÚMERO 2

- FIGURA 1

GÈNERE VS. AUTOEFICÀCIA				
PASO 1. ¿HAY DIFERENCIAS SIGNIFICATIVAS ENTRE AMBOS GRUPOS?				
H0= No aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
H1= Aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
t=	-0,573402395	p=	0,568381731	p>0,05
PASO 2. ¿CUAL DE LOS DOS GRUPOS OBTIENE UNA PUNTUACION SUPERIOR EN LA VD?				
	GRUPO 1	GRUPO 2		
MEDIA	3,47826087	3,65		
VARIANZA	1,455072464	0,765789474		

- FIGURA 2

GÈNERE VS. AUTOCONCEPTE				
PASO 1. ¿HAY DIFERENCIAS SIGNIFICATIVAS ENTRE AMBOS GRUPOS?				
H0= No aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
H1= Aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
t=	0,761869345	p=	0,448936542	p>0,05
PASO 2. ¿CUAL DE LOS DOS GRUPOS OBTIENE UNA PUNTUACION SUPERIOR EN LA VD?				
	GRUPO 1	GRUPO 2		
MEDIA	3,673913043	3,45		
VARIANZA	1,202415459	1,207894737		

- FIGURA 3

CONFIANZA VS. GÈNERE				
PASO 1. ¿HAY DIFERENCIAS SIGNIFICATIVAS ENTRE AMBOS GRUPOS?				
H0= No aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
H1= Aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
t=	0,271901691	p=	0,786572838	p>0,05
PASO 2. ¿CUAL DE LOS DOS GRUPOS OBTIENE UNA PUNTUACION SUPERIOR EN LA VD?				
	GRUPO 1	GRUPO 2		
MEDIA	3,326086957	3,25		
VARIANZA	1,069082126	1,144736842		

- FIGURA 4

AUTOEFICÀCIA VS. CARRERA				
PASO 1. ¿HAY DIFERENCIAS SIGNIFICATIVAS ENTRE AMBOS GRUPOS?				
H0= No aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
H1= Aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
t=	-1,485387591	p=	0,14235055	p>0,05
PASO 2. ¿CUAL DE LOS DOS GRUPOS OBTIENE UNA PUNTUACION SUPERIOR EN LA VD?				
	GRUPO 1	GRUPO 2		
MEDIA	3,342105363	3,75		
VARIANZA	0,987908962	1,527777778		

- FIGURA 5

CONFIANZA VS. CARRERA				
PASO 1. ¿HAY DIFERENCIAS SIGNIFICATIVAS ENTRE AMBOS GRUPOS?				
H0= No aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
H1= Aceptamos que haya diferencias significativas entre la media de los dos grupos				
t=	-1,312914249	p=	0,19396017	p>0,05
PASO 2. ¿CUAL DE LOS DOS GRUPOS OBTIENE UNA PUNTUACION SUPERIOR EN LA VD?				
	GRUPO 1	GRUPO 2		
MEDIA	3,157894737	3,5		
VARIANZA	1,271692745	0,851851852		